

Simptomi

(Neki su zajednički za većinu ljudi, neki su relativno rijetki)

MSRC (*Multiple Sclerosis Resource Centre* ili Centar za pomoć kod multiple skleroze) vjeruje da se, temeljeno na iskustvu, ljudi najbolje nose kad pogledaju ono što se događa, a ne ono što bi moglo biti. MS može uzrokovati brojne simptome, ovaj popis nije iscrpan i vrlo je malo vjerojatno da će bilo koja osoba doživjeti sve, pa čak niti većinu tih simptoma. Većina će doživjeti samo mali broj njih. Kombinacija, ozbiljnost i učestalost će biti drugačiji za svakoga.

Simptomi mogu doći i otići, neki puno bolje reagiraju na liječenje, dok je s drugim teže upravljati.

Vanjski utjecaji mogu pogoršati simptome. Primjerice, vrućina može napraviti da se umor pogorša. Infekcije mogu izazvati sve vrste drugih komplikacija, no jednom kad se infekcije tretiraju i izliječe, simptomi bi se trebali povući.

Novi simptomi ne moraju uvijek značiti pogoršanje MS-a. Važno je imati na umu da nije svaka bol povezana s MS-om, a ako novi simptom potraje i postaje stalan i neprolazni problem, trebali biste potražiti savjet liječnika.

Ovdje su neki od najčešćih simptoma s kratkim objašnjenjem. Ako ste se suočili bilo s kojim od ovih simptoma i oni vam uzrokuju probleme, poželjno je da se obratite svom liječniku ili MS sestri ili da zamolite da vas se uputi stručnjaku. Većina simptoma može se liječiti i ne morate ih samo "trpjeti!"

Mišićne i motoričke smetnje

To može predstavljati gubitak kontrole nad jednim ili nad više udova. Na primjer, *mioklonus* (iznenadno i nekontrolirano udaranje poput šokova ili "trzaja" mišića ili grupe mišića), *poteškoće kod gutanja*, *tremori* i nesposobnost za obavljanje finih pokreta - npr. zakopčavanje gumba, vezivanje vezice, itd., noge ili ruke se odjednom mogu zgrčiti što je često bolno. Hodanje može postati otežano.

Gubitak koordinacije

To može uključivati vrtoglavicu i nesvjesticu, ataksiju¹, teturanje i nespretnost (prolijevanje i ispuštanje stvari iz ruku).

Umor

Ekstremno zasićenje ili zamaranje, poznato kao umor, je čest simptom MS-a. To je nevidljivi simptom koji nije očit drugim ljudima i može biti prilično teško nositi se i upravljati s njim. Postoji nekoliko načina na koji ljudi uče živjeti sa svojim umorom, a također su dostupni i lijekovi.

Za detaljnije informacije, pogledajte naš letak pod nazivom: 'umor'.

Vizualni poremećaji

Najčešći simptom koji može utjecati na vaš vid je *Optički neuritis* - upala vidnog živca, što je također jedan od češćih prvih simptoma koji mogu dovesti do dijagnoze MS-a. Ostali problemi mogu uključivati *dvoslike*, privremeni gubitak vida, *nistagmus*

---

¹ **Ataksija** je neruološki znak i simptom kojeg karakterizira gubitak koordinacije mišićnih pokreta, uzrokovan poremećajima dijela živčanog sustava.

(ritmičke oscilacije očne jabučice) i bol. Često se daju steroidi kako bi se liječilo neke od ovih simptoma.

Za detaljnije informacije, pogledajte letak 'Poteškoće s vidom' ili 'Visual Disturbances'.

Osjeti

Umanjenje osjeta uključuje i njihov gubitak u udovima i na drugim područjima tijela: trnce, različite stupnjeve boli, uključujući i neuropatske bolove.

Problemi mjehura i crijeva

Problemi s mjehurom uključuju potrebu za pražnjenjem mjehura češće i više no što je možda normalno. Zatvor je najčešći problem s crijevima. Odlazak ili posjet savjetnika za kontinenciju će vam pomoći pronaći načine na koji ćete se nositi s problemima u svim tim područjima.

Bol

Jedan od manje poznatih simptoma MS-a. Taj simptom je, napokon, priznat i liječi se. Postoje dvije glavne vrste boli koje se mogu pojaviti - neuropats bol i bol mišićno-koštanog sustava. Nakon što se utvrdi uzrok bolova, mogu se liječiti bilo lijekovima bilo posjetom fizioterapeutu ili odlaskom na odjel za tretiranje boli vaše nadležne klinike ili bolnice.

Za detaljnije informacije, pogledajte naš letak pod nazivom: 'Bol (Pain).'

Simptomi mogu postati izraženiji kad je MS aktivan, a mogu se smanjiti ili potpuno nestati kada se MS smiri. U nekih ljudi, simptomi se mijenjaju kada je osoba umorna, uznemirena ili tjeskobna.

Ako ste se suočili s nekim od ovih simptoma ili drugih koji nisu ovdje navedeni, možete se obratiti MSRC za više informacija, savjet i podršku.